

Asia: HE 101/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakentamislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Puutuoteteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle ja toteaa seuraavaa:

Yhteinen ilmasto ei enää voi odottaa

Rakentamisen ja rakennusten päästöt ovat kolmasosa Suomen päästöistä, eikä rakennussektori voi kauempaa pakoilla vastuutaan osana hiilineutraalisuustavoitteita. Viimeisten 20 vuoden aikana uudisasuntotuotannon yksikköpäästöt Suomessa ovat lisääntyneet ja asuntoihin sitoutunut hiilivarasto on pienentynyt. Syyt löytyvät erityisesti betonivaltaisen kerrosrakentamisen kasvusta. Uusiutuvan energiantuotannon lisääntyessä energiantuotannon päästöt ovat laskemassa nopeaa tahtia. Rakentamiseen käytettävien materiaalien ja niiden päästöjen sekä hiilivaraston merkitys korostuu entisestään.

Puutuoteteollisuus pitää tärkeänä, että Rakentamislaki astuu voimaan vuoden 2025 alusta. Rakentamislain voimaansaattaminen on olennainen osa rakentamisen ilmastohaittojen leikkaamista. Ilmastovaikutusten laskentamenetelmää on testattu jo vuosien ajan, ja samalla alalle on syntynyt resurssit ja toimeenpanon valmiudet. Nyt on aika konkreettisesti osoittaa, kuinka rakentamisen valinnoilla voidaan leikata sektorin ilmastopäästöjä kuten jo muissa Pohjoismaissa tehdään. Rakentamislaki ja siihen liittyvät asetukset rakennuksen hiilijalanjäljestä ja hiilikädenjäljestä toteuttavat hyvin hallitusohjelman mainintaa puutuotteiden ja puurakentamisen edistämisestä.

Pahoittelemme sitä, että tässä rakentamislain muutoksessa päästöjen seuranta supistetaan jättämällä arvoltaan suurin sektori eli korjausrakentaminen pois. Kiertotalousajattelun vahvistuessa korjausrakentaminen on kasvava sektori. Myös pientalot rajataan esityksessä ilmastaselvityksen ulkopuolelle. Toivomme, että hallituksen tulevissa linjauksissa kerrotaan missä aikataulussa korjausrakentaminen saatetaan päästöseurannan piiriin.

Vaativuustasoa on nostettava ja ennakoitavuutta lisäävä

Pidämme tärkeänä, että rakentamislain mukainen valtioneuvoston asetus raja-arvoista annetaan pian ja riittävän kunnianhimoisena. Lisäksi toivomme vahvaa kannanottoa tulkinnoista: lain sallimat poikkeukset raja-arvon ylittämisestä eivät saa olla jokapäiväisiä. Lisäksi raja-arvon ylittämisestä tulee olla sanktio tiedossa. Laki tehdään noudatettavaksi. Rakennuttajan pitää olla varma siitä, että rakennus täyttää asetetut vaatimukset.

On tärkeää, että, rakennusten hiilijalanjäljelle asetettavien raja-arvojen tulevien vuosien kiristykselle ilmoitetaan tavoitteet ja aikataulu. Teollisuudella pitää olla riittävä näkymä eteenpäin. Näin teollisuus kykenee ottamaan käyttöön keinot, joilla toteuttaa raja-arvot täyttävät ratkaisut. Suomalainen puutuoteteollisuus kohtaa tiukkenevat päästörajat vientimarkkinoille, ja kotimarkkina voi tarjota sparrausta, edistää jalostusarvon nostoa ja parantaa kilpailukykyä.

Päästöraja-arvot eivät merkittävästi nosta rakentamisen kustannuksia. Tanskassa ensimmäiset raja-arvokiristykset ovat jo valmistelussa, ja kokonaisuutena tavoitteena on 40 % leikkaus ilmastopäästöihin kuuden vuoden aikana. Tanskan kokemus on, että raja-arvojen vaikutus rakentamisen kustannuksiin on ollut alle prosentin rakennuskustannuksista.

Energiatohokkuusdirektiivi ja rakennustuoteasetus nostavat rimaa Suomessa

Ilmastovaikutusten seuranta on tulossa kotimaan lainsäädäntöön myös rakennusten energiatohokkuusdirektiivin (EPBD) ja rakennustuoteasetuksen (CPR) implementoinnin kautta.

Energiatehokkuusdirektiivi tuo elinkaaristen ilmastopäästöjen ja hiilivaraston seurannan lainsäädäntöön 2026 alkaen. EPBD:n myötä kaikki uudisrakentaminen, myös pientalot, tulevat seurannan piiriin vuodesta 2030 alkaen. Rakennustuotteiden hiilijalanjälki tulee osaksi tuotteiden CE-merkintää. Näin rakentamislaki, energiatehokkuutta koskevat asetukset ja rakennustuotteita koskevat määräykset tulevat olemaan yhdensuuntaisia.

Helsinki 15.10.2024



Matti Mikkola
Toimitusjohtaja
Puutuoteteollisuus ry